

25 JAAR ASTIN

5 oktober 1988

25 JAAR ASTIN

prof. G.W. de Wit^{*}

Begin dit jaar hoorden wij bij toeval dat ASTIN Nederland 25 jaar zou bestaan. Naspeuringen gaven inderdaad een datum van 2 oktober 1963.

Op grond daarvan toog het bestuur aan het werk om, in de schaduw van het eeuwfeest van het Actuarieel Genootschap, enige aandacht aan dit feit te schenken.

Bij het bereiken van zo'n mijlpaal is het goed ook een ogenblik om te kijken. Het begin van ASTIN Nederland vinden wij in enkele Mededelingenbladen van het Actuarieel Genootschap. Wij citeren als vroegste notitie een zinsnede uit de notulen van de ledenvergadering van het Actuarieel Genootschap van 15 januari 1963:

"De voorzitter deelt mede, dat het bestuur ernaar streeft de ASTIN-sectie meer leven in te blazen."

In de eerste plaats zijn wij benieuwd naar het vervolg van deze oproep. Die vinden wij in het Mededelingenblad van 19 september 1963:

Vergadering ASTIN-sectie

Op woensdag 2 oktober 1963 om 13.30 u. in het gebouw "Industria", Dam 27 te Amsterdam.

* Hoogleraar Economie van het Verzekeringsbedrijf, Erasmus Universiteit Rotterdam, voorzitter Astin Nederland.

Deze vergadering kan bezocht worden door alle werkende leden van het Actuarieel Genootschap, dus ook degenen, die zich nog niet als lid van de ASTIN-sectie aanmeldden. Het enige punt van de agenda is de verkiezing van drie bestuursleden. Het voorlopig bestuur suggereert als bestuurslid te benoemen de heren J.B.H. van Dongen, G.J. Schoonderbeek en C.P. Welten.

In zijn vergadering van 18 oktober 1963 heeft het bestuur de functies onderling als volgt verdeeld:

Voorzitter : G.J. Schoonderbeek
Secretaris : J.B.H. van Dongen
Penningmeester : C.P. Welten

terwijl de notulen van de vergadering van 2 oktober 1963 het volgende vermelden:

De vergadering wordt geopend door Prof.Dr. L.J. Smid als lid van het voorlopig bestuur van de sekte. Prof. Smid deelt mede dat het voorlopig bestuur voorstelt over te gaan tot de vorming van een bestuur van de sekte. Het voorlopig bestuur stelt als kandidaten voor het bestuurslidmaatschap de heren G.J. Schoonderbeek, C.P. Welten en J.B.H. van Dongen. De drie genoemde heren hebben zich bereid verklaard een bestuursfunctie te aanvaarden.

Prof. Smid licht toe dat in een bestuur van de voorgestelde samenstelling de maatschappijen, de raadgevende actuarissen en het toezicht vertegenwoordigd zijn. Voorts hebben de drie voorgestelde heren door het bezoeken van de ASTIN-colloquia blijk gegeven van hun belangstelling voor ASTIN-zaken.

Prof. Smid brengt onder de aandacht van de vergadering dat de activiteiten voor de ASTIN-sekte niet ten koste van de activiteiten voor het Actuarieel Genootschap mogen gaan en dat een van de taken van de ASTIN-sekte zal zijn het voorbereiden van een ASTIN-colloquium dat niet eerder dan in 1966 zal plaatsvinden.

Hiermede was naar onze mening de oprichting van ASTIN Nederland voldoende vastgelegd en hielden wij als datum aan 2 oktober 1963. Alvorens met U te bezien hoe het verder met ASTIN gegaan is, wil ik toch een moment stilstaan bij een intrigerend stukje: "De Actuarieel Genootschap voorzitter Prof. Smid deelt mede, dat het bestuur er naar streeft de Astin-sectie meer leven in te blazen."

Was er voor 1963 al iets en zo ja wat?

Het schade-actuarieel gaat verder terug dan ASTIN. Naar mijn mening is 1909 een goed begin als Lundberg zijn dissertatie over risico-theorie schrijft. Meer praktisch gericht vinden we rond 1916 het begin van de Credibility van Longley-Cook.

In de dertiger jaren wordt dit dan gevolgd door andere praktisch gerichte aanzetten, waarbij ik denk aan Riebesell over brandverzekeringen en Tosberg over ziektekostenverzekeringen. Voor zover mij bekend spelen Nederlanders in deze vooroorlogse periode geen rol.

Dat wordt anders na de oorlog. Het zijn vooral Campagne, Engelfriet, Smid, Smit en de Jongh die zich voor een nieuwe ontwikkeling inzetten. Ik denk dan o.a. aan de publicatie "Bijdragen tot de wiskundige theorie van de bedrijfsreserves en het eigen behoud in de brandverzekering" die reeds in 1947 het licht zag, van de heren Campagne, de Jongh en Smit. Een publicatie die m.i. internationaal te weinig aandacht heeft gekregen.

Het duurt dan tot 1957 voordat er georganiseerde actie ondernomen wordt op het gebied van het schade actuarieel: Tijdens het AAI-congres in New-York wordt ASTIN-International opgericht.

In het op dat moment gevormde ASTIN-committee vinden we geen Nederlanders, wel vinden we die in de Editorial Board van het ASTIN-bulletin: het is Prof. Engelfriet (Hans Ammeter is Editor). Het ASTIN-bulletin wordt van meet af aan in Nederland gedrukt, bij Brill in Leiden.

Toch gebeurde er ook in Nederland wat!

In de Editorial Note van december 1959 (ASTIN bulletin vol. I pag. 43) vinden we, nog voor het eerste ASTIN colloquium (juni 1959 in La Baule) het volgende:

"An interesting development has been the founding of an ASTIN section in the Netherlands and thanks are due to J. Engelfriet for the following details:

In April 1959 the Actuarieel Genootschap in the Netherlands founded a section for members of both the Actuarieel Genootschap and ASTIN. The section has chosen a board of four members, of whom the Chairman is Prof. Dr. L.J. Smid, President of the Actuarieel Genootschap, and the other members are Mr. J.A.Th.M. Brans, national correspondent of the Permanent Committee, Prof Dr. J. Engelfriet and Mr. B.H. de Jongh.

The members of the section have as their object the direction of joint efforts to the analysis of non-life actuarial problems in which they have a common interest. Results of their activities will be made known by papers or by oral submission during the meetings of the Actuarieel Genootschap."

Alhoewel internationaal altijd gesteld wordt dat Zwitserland de oudste landelijke ASTIN sectie heeft, toont dit citaat aan dat Nederland voorop liep.

We vinden dezelfde namen weer terug, maar moeten constateren dat de werkelijke oprichtingsdatum van ASTIN-Nederland in april 1959 ligt, derhalve belangrijk voor 1963. In feite bestaan wij vandaag ongeveer 29½ jaar en misschien hadden wij nog een half jaar moeten wachten om dan het 30-jarig bestaan te vieren.

In 1960 vinden we Prof. Campagne dan terug als lid van het ASTIN-Committee en tijdens het colloquium in Luzern (1965) wordt Welten Editor van het ASTIN Bulletin (na dit eerst samen met Ammeter te hebben uitgeoefend).

Op dit colloquium stelt de heer Ten Pas dan voor het volgende ASTIN-colloquium in 1966 in Nederland te houden.

De plaats zal Arnhem worden en een bestuur om dit voor te bereiden is er al, zodat ook wij nu de draad weer kunnen oppakken om te zien hoe ASTIN zich in de jaren na 1963 ontwikkeld heeft.

Het zesde ASTIN-colloquium in Arnhem blijkt een groot succes. 110 ASTIN leden uit 16 landen bezoeken het colloquium. Ook nu nog past een woord van dank aan het eerste bestuur dat veel werk verzette om dit succes te bereiken en Nederland een plaats, een eervolle plaats, te geven in het internationale ASTIN gebeuren. Het meest bekende dat van dit colloquium bewaard is gebleven is wellicht Monic's paper: "Is ASTIN doing well."

Na de organisatie van het colloquium treedt er een rustiger periode in.

De activiteiten beperken zich in de praktijk tot het organiseren van de jaarlijkse voordracht in het kader van het Actuarieel Genootschap-programma. In 1966 treedt Prof. van Klinken toe tot het bestuur. Hij krijgt in deze kring vooral bekendheid door zijn studie over credibility.

In 1970 overlijdt Welten, die vanaf het begin een zeer actieve rol in ASTIN heeft gespeeld. Het bestuur wordt dan gereorganiseerd: Van Klinken wordt voorzitter met Van Dongen en Gregorius naast zich. Een jaar later treed ikzelf tot het bestuur toe en later in het jaar Verbeek.

Door het overlijden van Welten komt het Editorschap van het ASTIN-bulletin vrij. Het blijft in Nederlandse handen en wel in die van Verbeek. Later zal dit worden voortgezet door Boermans en Ter Berg. Eerst vrij recent is aan dit Nederlandse editorschap een einde gekomen.

Voor zover bekend hebben wij na Prof. Campagne in het internationale ASTIN-Committee geen rol meer gespeeld.

In 1973 legt Van Klinken het voorzitterschap neer om zich verder te kunnen wijden aan het ISSA. Zijn plaats als voorzitter wordt overgenomen door Verbeek. Later in dat jaar treedt Rijk tot het bestuur toe.

In de periode Verbeek komt de eerste grote ASTIN-manifestatie tot stand. Op 4 april 1974 wordt in Utrecht een volle dag gehouden over het thema "Inflatie en verzekering". Deze dag werd bijgewoond door ruim 150 deelnemers. De voordrachten werden - zij het op eenvoudige wijze - door de ASTIN-groep gepubliceerd.

In 1977 treedt Verbeek af als voorzitter en neem ikzelf zijn plaats in. Het bestuur bestaat dan uit drie leden: Gregorius, Rijk en ikzelf.

Reeds kort daarna, nl. op 21 april 1977, wordt de tweede ASTIN dag gehouden en wel met als thema "Indexatie". De voordrachten worden ten dele gepubliceerd in ESB en het Verzekeringsarchief. De ASTIN-groep heeft ze later gebundeld en - wederom in eenvoudige vorm - zelf uitgegeven. De belangstelling was opnieuw zeer groot.

Inmiddels is zowel in het bestuur van het Actuarieel Genootschap als in het ASTIN-bestuur de wenselijkheid onderkend een gemeenschappelijk bestuurslid te hebben, een soort verbindingsofficier, om de communicatie te bevorderen. Als zodanig treedt tot het ASTIN-bestuur toe: Alting von Geusau, die later A.G. voorzitter zal worden.

In 1982 gaat een andere activiteit van ASTIN van start.

Op 26 januari van dat jaar komt ten kantore van de voorzitter een groepje van 30 ASTIN leden bij elkaar. Het is de start van de z.g. Actieven-groep.

Drie à vier keer per jaar komen sindsdien op een avond steeds ruim 30 leden bij elkaar om door korte voordrachten van elkaars vorderingen c.q. problemen op de hoogte te blijven. Tot op heden kan deze opzet zich in een bijvende ruime belangstelling verheugen.

In het begin van de tachtiger jaren bestond binnen de automobielverzekeraars de noodzaak tot een nieuwe tariefstructuur te komen. Veel schade-actuarissen hebben daaraan bijdragen geleverd.

Het leek het ASTIN-bestuur een goede gedachte in een ASTIN-dag deze bijdragen - vooral de wetenschappelijke - te presenteren. Dit gebeurde op 7 december 1982 in Utrecht onder de titel "New Motor Rating Structure in the Netherlands". Onder het zeer talrijke gehoor bevonden zich ook enige Belgische en Duitse collega's. De voordrachten van deze dag werden in uitgebreide vorm in het Engels, onder dezelfde titel als die dag, gepubliceerd. Er ontwikkelde zich een ASTIN huisstijl. Het boekje vond ruime verspreiding in binnen- en buitenland, en was spoedig uitverkocht.

De ASTIN-groep kan er altijd nog trots op zijn dat dit boekje integraal in het Japans vertaald is.

In 1983 treedt Posthuma tot het bestuur toe. Het aantal leden komt daarmee op 5, een aantal dat gezien de activiteit: ASTIN-dagen, Actieven-groep en een jaarlijkse voordracht in het kader van het A.G. programma, als juist wordt geacht.

In 1984 rijpt een ander idee. In dit jaar is er geen internationaal ASTIN-colloquium en het ASTIN-bestuur ziet een mogelijkheid om een bescheiden congres te organiseren, samen met de landen om ons heen.

Dit leidt ertoe dat in september 1984 de Akersloot Conferentie wordt gehouden waarmee naast een belangrijk aantal Nederlandse ASTIN-leden ook schade-actuarissen uit Engeland, België en Duitsland deelnemen.

Evenals op de ASTIN-colloquia worden enkele thema's voorgesteld en voor ieder thema komt een aantal inzendingen binnen.

Alle bijdragen worden door het ASTIN in het Engels en in de huisstijl, gepubliceerd.

In 1985 wordt het duidelijk dat Nederland in 1987 het ASTIN-colloquium zal organiseren. Besloten wordt het bestuur, waarvan enkele leden aan de beurt van aftreden zijn, tot dit doel, ongewijzigd te laten (de ervaring met de Akersloot Conferentie kan dan ten nutte worden gemaakt voor het ASTIN-colloquium) en uit te breiden tot 7 leden. Daartoe treden toe Van Eeghen en Meyer.

Nog in datzelfde jaar organiseert ASTIN weer een ASTIN-dag. Op 7 november 1985 wordt in Den Haag een bijeenkomst gehouden met als thema "Solidariteit en verzekering".

De belangstelling is bijzonder groot en de bijdragen worden gebundeld, in de bekende huisstijl, uitgegeven.

Dan treedt de periode in van voorbereiding van het ASTIN-colloquium (alleen de Actieven-groep bijeenkomsten lopen gewoon door). Wij besteden de organisatie niet uit maar worden wel geassisteerd en geadviseerd.

Uiteindelijk komen in de eerste week van september 1987 ongeveer 225 collega's uit 23 landen in Scheveningen bij elkaar. Een goede organisatie, ook van het wetenschappelijk deel, en begunstigd door mooi weer, maakt dit het colloquium tot een evenement waarop wij allen met voldoening kunnen terugzien.

Daarmede zijn de activiteiten van het huidige bestuur ten einde. De nasleep van het colloquium wordt afgewikkeld.

Nog één evenement staat op het programma: de viering van het 25-jarig bestaan vandaag. Op 26 oktober 1988 zal tijdens de gecombineerde Actuarieel Genootschap - ASTIN-vergadering, het ASTIN bestuur grondig worden gewijzigd.

In de afgelopen 25 jaar heeft ASTIN Nederland zich op alle terreinen van de schadeverzekeringen bewogen, waarbij zowel de theoretische aspecten als de praktische toepassingen aan bod kwamen.

Een eindpunt heeft het schade-actuarieat bepaald nog niet bereikt. Ook het leven-actuarieat, veelal meer aan zijn eindpunt gedacht, ziet toch ook nieuwe probleemgebieden.

Nieuwe inzichten vooral afkomstig van de financiële theorie, dienen zich aan. Zowel voor het leven- als voor het schade-actuarieat ligt in de naaste toekomst een nieuwe uitdaging.